

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr. în state an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Èr banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

La începutul anului școlastic 1898/9

Ne găsim la începutul unui nou an școlastic. Intrăm și de astădată ca și în trecut cu deplină conștiință de chemarea și de datorințele ce purtăm asupra noastră. Sunt multe greutățile cu care luptă astăzi învățătorul confesional, nici una însă nu este pe carea să nu o pótă învinge ómenii inspirați de sfințenia chemării.

Sfintă chemare este a crește popor ales lui D-șeu, a educa generațiunea tineră în spiritul evangheliei Domnului și al s-tei noastre biserici mame. Învățătorul confesional nu este un năimit, ci este omul, carele lucrează în agrul sfânt al Domnului cu deplină convingere, că prin activitatea sa contribuie și adauge la întărirea credinței și a puterii de viață a poporului din care face parte.

Accentuăm anume, că în timpul nostru forța în educațiunea tinerimei în starea și împrejurările în cari ne găsim este întărirea credinței, de-ore ce neamurile înaintate în cultură și civilizațiune a făcut experința, că fără credință e cu neputință a da o bună educațiune generațiunilor viitoare. În educațiune forța principală este formarea caracterului creștinesc în elev, èr întru realizarea acestui scop mare, experința de veacuri multe făcută pe terenul educațiunii este dovadă deplină, că mijlocul cel mai puternic în formarea caracterului este educațiunea religioasă, și abateri dela această direcțiune a avut în tot locul, unde a încercat a se face, cele mai triste rezultate.

ȘcÓla noastră confesională s'a plămădit și creat în forma ei de astăzi spre a satisface trebuinței simțite de a continua creșterea religioasă din casa pă-

rintescă și a veni în ajutoriu familiei române întru creșterea generațiunilor viitoare în spirit creștinesc, în datinę religioase și preste tot în conformitate cu trebuințele culturale a le poporului nostru.

Purcedând din punctul acesta de vedere este natural, că ideia fundamentală și spiritul dominant în șcÓla noastră confesională, este și póte să fie numai unul, și anume a inspira în elevi frica Domnului, temeiul înțelepciunii.

Sunt multe avantagie, ce șcÓla noastră le póte ajunge lucrând în această direcțiune, și anume: a) desvóltă în elev diligența și plăcerea de lucru, și respective plăcerea de a-și înmulți șilnic în măsură tot mai mare cunoscințele; b) desvóltă în elev conștiința chemării ce o are omul în această viață, și în acelaș timp zelul și energia de a trăi și a lucra în spirit creștinesc; și alături cu acestea c) desvóltă în elevi conștiința chemării ce o au în viața lor viitoare ca membrii ai bisericii.

Fiind deplin conșcii de chemarea și însemnătatea ce o are educațiunea religioasă în desvóltarea ulterioară a poporului nostru, este natural, că unul fiește-carele din noi cei ce ne găsim în serviciul șcÓlei confesionale, vom stărui din tóte puterile, ca să punem în aplicare în mod cât mai nimerit mijlócele pedagogice, dela cari depinde o nimerită educațiune religioasă. Între aceste mijlóce notăm ca cele mai însemnate: viața în adevăr religioasă a educătorului, cercetarea cu deplină pietate a s-tei biserici, metódu nimerit de propunere al religiunii, și preste tot formarea convingerii în elevi, că cunoscințele, cari le posede omul din ori-ce ram de știință sult puteri de lucru, èr forța capace a conduce în direcțiune bună aceste puteri de lucru este inima religioasă.

Cu această convingere în inimă intrăm și de astădată la începutul unui an nou școlastic în sanctuarul școlii. Această convingere suntem siguri ne va da tuturor puterea trebuincioasă de a lupta și a birui contra tuturor greutăților, cari eventualmente pot să se întîmpine în decursul acestui an școlastic.

„Cu noi este D-zeu“, este credința noastră moștenită dela bătrâni. Și faptul, că bătrânii cu mijloce modeste au produs rezultate însemnate întru creșterea religioasă a poporului, ne inspiră pe deoparte curajul, ér pe de altă-parte credința, că noi cei de astăzi, cari ne găsim în condițiuni mai bune decât dênșii, vom puté produce din an în an tot mai mult, lucrând cu toții cu zelul sacru ce-l reclamă cauza sfîntă în serviciul căreia ne-am angajat.

Este astăzi simțită în popor trebuința, ca școlile noastre din an în an să producă rezultate tot mai mari pe terenul educațiunii religioase. Luptă adecă astăzi poporul cu mari greutăți, atât pe terenul economic, cât și pe terenul desvoltării sale spirituale-morale. Pe terenul economic este fapt vădút, că înmulțindu-sé pretensiunile și trebuințele poporului, spre a puté face față acestor trebuințe înmulțite este de lipsă, ca să câștige mai mult și să-și înmulțiască isvórele și factorii de producțiune, ér rezultatele obținute pe terenul economiei naționale au produs în ómenii de știință convingerea, că religiunea și educațiunea religioasă a popórelor este cel mai însemnat factor de producțiune. La noi, la români pot să fie astăzi multe greșeli pe terenul vieții și desvoltării economice. Și negreșit, tóte aceste greșeli reclamează grabnică trebuință de îndreptare. În știință sé ne fie însă, că pasul și mijlocul prim pentru îndreptarea ori-cărei greșeli ce sé ivește pe terenul desvoltării economice, este religiunea și educațiunea religioasă. Dovadă despre adevérul acesta ne servește viața și desvoltarea popórelor creștine, și a creștinismului preste tot. Necreștinul, păgânul, când îi rodește țarina dice în inima sa ca bogatul din evanghelie: suflète bea veselește-te, — privește adecă bunurile primite din mâna lui D-zeu, ca mijloce pentru îmbuibarea sa proprie. Creștinul însă, privește adecă în rodirile câmpului un dar dela D-zeu, cu mențiunea de a-și înlesni șie-și viața, și în acelaș timp a contribui la alinarea suferințelor și durerilor altora, precum și la înmulțirea instituțiunilor culturale creștinești, menite de a înlesni viața popórelor.

Economia națională, ca știință numérah în prima linie între factorii de producțiune: lucrul și ca-

pitallul. Nici unul din acești doi factori însă nu póte contribui la ameliorarea sorții popórelor, dacă nu pórtă în sine timbrul religios. Sunt d. e. multe motivele, pentru cari omul lucrează; și anume póte cineva să lucre pentru ca sé-și satisfacă trebuințelor de prima necesitate pentru existență, altul póte să lucreze și lucrează cu scop, ca să esceleze între semenii séi, și să sé distingă; nici unul însă din ómenii, cari lucrează din ast-feliu de motive nu va deveni cel mai bun lucrător; de-óre-ce cel dintâi lucrează numai până atunci, până își satisface trebuințelor de viață, ér al doilea până când crede, că îi este satisfăcută ambițiunea. Motivul creștinesc de a lucra, fiind un motiv superior nu înceată nici odată do a îndemna pe om la lucru, de-órece creștinul privește lucrul mânilor și minții sale de o continuare a mâinii creatóre a lui D-zeu pe pémént, de un fapt, prin care D-zeu a distins pe om între celelalte viețâți din lume. Ear cine procede la lucru din acest motiv, privește în lucrul mânilor sale cea mai puternică armă pentru desvoltarea sa.

Este necondiționat de lipsă, ca în sistemul de economie al poporului nostru să sé facă cât mai repede schimbări în spre mai bine, și anume a) ca poporul să pótă produce și câștiga mai mult, și b) ca să șcie îngriji și chivernisi cât mai avantajos câștigul realizat prin lucrul mânilor sale. Schimbările și reformele dorite în sistemul de economie al poporului nostru însă nu sé pot realiza în mod nimerit, decât numai prin o mai bună educațiune religioasă, de-óre-ce este lucru vădút și constatat prin esperiențe de veacuri, că o desvoltare economică normală nicăiri nu sé póte ajunge mai înainte de a sé desvolta și întări în popor ideile religioase ce trebuie să le aibă despre lucru și capital.

Noi românii dispunem în genere de puține capitale. Cel mai însemnat din acestea este pământul strămoșesc, pământul moștenit dela părinții și înaintașii noștrii. Cu acest pământ nu stăm în tot locul ast-feliu precum ar trebui să fim. Sunt adecă părți, unde din pământul plugarului nostru a trecut în mâni streine și preste tot pământul strămoșesc nu l-a înmulțit și nu l-a putut înmulți în măsură necesară cu trebuințele timpului în care trăim; prin urmare și în ceea-ce privește capitalul stăm în față cu două greșeli, cari așteptă grabnică îndreptare, ér această îndreptare o vom puté realiza prin școlă și prin biserică, desvoltând și întărind educațiunea religioasă.

Pe lângă scăderile amintite în sistemul economic al poporului nostru întemplinăm, durere, că acest popor luptă astăzi cu o mulțime de ispite pe terenul dezvoltării sale spirituale-morale. Pe acest teren, precum se știe, un popor se poate dezvolta numai având o puternică credință religioasă. Acastă credință la poporul nostru a fost în trecut foarte puternică, ér ca dovadă ne servește faptul, că poporul a resistat în trecut la mulțime de ispite, care ținteau a-l instraina de legea și biserica strămoșască. Astăzi, mai mult decât ori-când, este espus poporul nostru la o mulțime de ispite a se îndoi și a căde din credința sa moștenită din bătrâni, ér această împrejurare este o piedecă, pentru dezvoltarea noastră culturală. Cu această piedecă suntem espusi a ne întelni aprópe ȕilnic, ér contra-pondul, puterea prin carea să o facem imposibiă, este numai educațiunea religioasă.

Sunt deci multe și mai interese vitale legate la noi de o rodnică lucrare a școlilor noastre pe terenul educațiunei religioase, și negreșit faptul acesta trebuie să-l avem pururia în vedere ori de câte ori intrăm în școlă ca învățatoriu, și în ori-ce act îl sêvîrșim ca administrațiune școlară.

Acestea ne am simțit datorii a-le aminti de astă-dată din incidentul începerii noului an școlastic.

La sêrbătórea tăierii capului s. Ioan.

Timpul, pregătirei întregului gen omenesc și în special al poporului israiltean hotărit de D-ȕeu pentru primirea Mesiei, îl vestiră cele mai acurate prorocii ca trecut d-j^a. Urmările morale și sociale a-le instrainării de D-ȕeu erau pretutindenea în cea mai mare dezvoltare, de unde se esplică apoi ferbintea dorință cu care tóte popórele așteptau sosirea unui restabilitor al erei din perióda de aur, ca a unui eveniment necesar și foarte apropiat. Acesta era tog-mai scopul intenționat de D-ȕeu și anume: smțul necesității de rêscompêrare. Neamului lui Avram, în mijlocul căruia nu peste mult voia se păsască Mântuitorul, i-a fost designată însă și o pregătire mai specială, și spre această a fost ales sfințul Ioan. Esența problemei sale o expune mai pe scurt și mai acurat ingerul când ȕice: „și el va merge înaintea Lui în spiritul și puterea lui Ilie, se întórcă inimile părinților spre copii, și pre cei neascultători spre înțelepciunea dreptilor, și Domnului să-i pregătescă un popor apt”.¹⁾ Nu mai puțin semnificativ este ceea-ce ȕice el însuș despre sine: „eu sunt vocea celui ce strigă în pustie: pregătiți calea Domnului”.²⁾ Prin această a indicat, că cel așteptat

de popóre este aprópe, ba chiar present, că acum își începe calea triumfală pe pământ, că sêrbarea nunței s'a început deja. Unicul mod corect de pregătire al fie-cărui sol d-ȕeesc era cuvântul și fapta. În acest mod instrua și Ioan.

Dacă Christos îl numește „cel mai mare născut din femei,” o face această cu privire la înalta lui misiune, la abundența grațiilor cu care l a distins D-ȕeu, și în fine din cauza virtuților sale eroice. Este profet și mai mult decât profet; pentru-că el nu numai prevesti pe cel ce va veni, ci îl privi ca de față fiind, introducându-l sêrbătorește în oficiul sêu. În persóna sa se unește Testamentul vechi cu cel nou. Pe nimenea nu-l póte surprinde, că miraculosul erou a fost însuș o minune. Mai greu este însă a constata ce a fost mai mare în el minunea grației sau a sânteniei.

Părinții s-tului Ioan au fost preotul Zaharia și soția sa Elisaveta. Ambii erau drepti și evlavioși; n'au fost însă binecuvântați de D-ȕeu cu familie, ér această era privită la israilteni ca o mare pedépsă. Ei suportară cu răbdare această cercare, și înaintați în etate fiind, abȕiseră de speranța de a mai avé familie.

Pe când Zaharia oficia în templu la serviciul d-ȕeesc, i-sê arêta lui ingerul Domnului, și-i preȕise, nașterea fiului sêu Ioan ceea-ce însemnează „darul lui D-ȕeu”. El va fi mare înaintea Domnului, de timpuriu va fi umplut de Duhul sânt, va trăi ca nazireu,³⁾ va întórc pe mulți fii d-ai lui Israil la D-ȕeu, și va fi înaintemergătorul Mesiei.

Tóte s'au îndeplinit precum le preȕisese ingerul, ér tinêrul nazireu trăia în pustie în sud vestul cetății sfinte, în depártare de două óre de Betlehem, care și acum se numește pustia s-tului Ioan, fiind total isolat de lume, încât nu cunoștea personal nici rudeniile sale cele mai de aprópe. Se știe apriat peșterea în care a locuit și isvorul din carele a bêt. Viața lui era foarte severă. Purta un vesmânt din pêr de cămilă, și o cingêtoare de curea, pentru-că se susține la iudei, că acesta a fost vesmântul protopărinților după alungarea lor din paradis. În țara în care curgea lapte și miere, precum se numește în cântările sfinte, nutremântul lui era miere sâlbatică și smochine, — nutremântul primei perióde nevinovate după tradiția tuturor popórelor. Unde odinióră păstoriul David își apêra turma sa de lei și urși, acolo răsună vócea celui ce strigă cătră oile cele rêtăcite a le lui Israil.

În anul al 15-lea al domniei lui Tiberiu se îndrêptă cuvântul Domnului cătră Ioan, ca odinióră cătră profeții test. vechi: mergi la poporul meu Is-

³⁾ Sub Nazireat înțelegem votul, care îl făceau atât bărbații, cât și mulerile, obligându-se de bună voie, de a se reține prin un timp determinat de ori-ce beutură amețitoare, de vin și de tot ce provine dela viță, precum de struguri, de stafide, de otêt, atât de cel de vin, cât și de cel din beuturi artificioase, precum și că în tot timpul nazireatului, să se feréscă de necurățire prin cadavre și de tunderea pêrului Veȕi Onciul „Archeologia biblică” p. 464.

¹⁾ Luca 1, 17.

²⁾ Ioan, 1, 23.

rail ! El s'ă duse în întreg ținutul dimprejurul Iordanului, predicând botezul pocăinței spre iertarea păcatelor.

Era atunci un timp de extraordinară grație existând toate condițiunile externe pentru pregătirea terenului. Înainte de toate personalitatea lui Ioan a trebuit să producă impresia cea mai rădăcănă. Predica de pocăință numai din gura pocăinței personificate a putut să străbată la inimă. Pe lângă acesta a venit asupra întregului popor o puternică iritare religioasă-politică. Pilat adevărat nu numai că a strămutat legiunile romane în quartirele de ărnă în Ierusalim, ceea-ce s'ă privia ca o profanare, ci și arboră n'optea pe muntele Antonia stindardele legiunilor cu chipul împăratului, în contra legilor țării. S'ă credea că totul este pierdut, și toți erau cuprinși de gr'oa pustiirii. Totă Iudea și toți locuitorii Ierusalimului peregrinau în cete la Iordan, spre a auzi pe noul predicator, spre a-și mărturisi păcatele și a s'ă boteza. Ioan însă observă, că cei mai mulți nu fac pocăință adevărată, ci numai părută și externă. El îi îndemnă la adevărată pocăință, dictând fie-cărei stări anumite regule.

Raportul botezului său către creștinism îl desvoltă Ioan față de deputațiunea sinedrului. Renumele activității lui s'ă lăți peste întreaga Palestina. În popor s'ă formă părerea falsă, că el ar fi însuș Christos. Atunci sinedrul făcu întrebuintare de dreptul ce-l avea față de învățătorii publici, și trimise la Ioan o deputațiune, între cari s'ă aflau și fariseii și saducheii. La întrebările lor mărturisi, că nu este Christos. Un simplu „da“ ar fi trebuit să răspundă s-tul Ioan, și întreg poporul i-ar fi căd'ut la picioarele lui, și el ar fi devenit mare în ințeleșul lumii. Pentru prețul umilinței însă a preferit să devină mare înaintea lui D-șeu. Dorința de a valora, și a valora mai mult decât cine-va e faptice, aceste friguri de factotum, îi erau necunoscute. Ele locuiesc numai în ast-feliu de ființe, cari de fapt nu sunt nimica, și nu au curajul și puterea voinței de a deveni ceea ce e. La întrebările lor, Ioan la declară : „eu sunt vocea celui ce strigă în pustie : gătiți calea Domnului.“ Prin acesta s'a recunoscut pe sine ca ales de D-șeu, de a reprezenta în referință către Mesia pe profeți. Botezul meu este numai o pregătire pentru primirea adevăratului Botez.

În zilele acestea „veni Isus din Galilea la Iordan, ca să s'ă boteze de către Ioan.“ Nu-l veduse nici odată pe Isus, deci nu îl cunoștea. Însă o privire în fața lui sintă, și mai mult un sentiment intern escitat prin prezența D-șeu omului, îi spuse, că nu are înaintea sa un păcătos, care ar avea lipsă de botezul pocăinței ; s'ă rugă deci ca el să fie botezat. Isus însă ca reprezentantul păcătoșilor, voia să s'ă ndeplinescă totă dreptatea, incuviință botezul lui Ioan. El s'a botezat. D-șeu Tatăl și cu Duhul Sânt au ținut locul de nași ; Christos a fost s'ărbătorește introdus în oficiul său mesianic ; ăr Ioan primul carele au adus omagii noului Rege.

De aci încolo activitatea lui primi o nouă energie și o direcțiune mai concretă. El în continuu s'ă provoca la Isus ca la mielul lui D-șeu, și la El își trimise învățăceii. Il apăra contra invidiei stupide și declară, că acela va crește, ăr el după-ce și-a îndeplinit misiunea s'ă va stinge ca lumina lămpii la răsărirea s'orelui. Cu toate acestea viețuirea lui cea sfintă îi conservă o neșfărșită stimă.

Mai târziu îl găsim predicând și botezând în partea nordică a Palestinei la Enon în apropierea Salemului „pentru-că acolo era apă multă,“ carea la modul lui de a boteza și la îmbulziala cea mare a poporului îi era la tot cazul de lipsă. Propriul motiv al petrecerei sale acolo p'ote că a fost mai marea siguranță personală, fiind în părțile acelea guvernator Pilat. Irod îi devenise inamic atât din motive politice cât și personale. Ioan adevărat predica contra lui Irod pentru viața sa desfrinată. În urma unei trădări a ajuns în mâinile lui Irod și a fost aruncat în temniță. S'orteza lui d'aci înainte s'ă clătina între m'orte și viață. Irod l-ar fi omorît, ca să scape de el, de a-tă parte însă nu cuteza, căci s'ă temea de popor, care-l ținea de mare profet.

Pe când Ioan s'ă afla închis, vestea despre doctrina și faptele lui Isus a umplut țara. Învățăceii lui Ioan veniră la el, istorisindu-i cele ce au auzit, și întrebându-l din nou — deși Ioan mărturisise deja — că ăre acest făc'ător de minuni din Nazaret s'ă fie Mesia ? Ioan spre a i convinge pe deplin trimise 2 dintre ei la Isus ; ca ei la fața locului să s'ă convingă de adevăr. V'edură faptele sale cele d-șeești și auziră cereștile sale învățături. ăr Isus le-a dis : „mergeți și spuneți lui Ioan cele ce vedeți,“ și dacă va șice că eu sunt Christos credeți și nu v'ă supărați de aparența mea umilit'ore. Prin acesta i-a făcut Mântuitorului ultimul serviciu.

Misiunea lui Ioan era finită. Dar pentru viața sa plină de virtuți, merita o m'orte glorioasă. Soldatul însufleșit își dorește m'orte eroică pe câmpul de rășboi. Ce ar fi fost mai de dorit și mai onorabil pentru anteluptătoriul adevărului și dreptății, decât a muri pentru adevăr și dreptate ?

S'ărbându-și Irod șiaua numelui dete comandanților oștirii sale și curtenilor s'ei o masă. După acesta a aflat loc conform obiceiului greco-roman jocuri mimice. În acestea s'a distins f'ica femeii sale nelegale așa de tare, încât Irod a fost frapat, și i-a promis ori-co va cere. Fata instruată de mamă-sa ceru capul lui Ioan. Irod nevoind s'ă și calce promisiunea, dispuse să-s'ă taie capul lui Ioan. Aflând învățăceii lui acesta luară corpul lui, și-l înmormântară, apoi merseră și i vestiră lui Isus cele întemplate.

Totuș mai rămaseră partizani de ai lui încătușați prin sântenia lui și întăriți prin prejudițiile lor, și s'ă lățiră ca sectă deosebită peste întreaga Asia-mică, unde au pregătit terenul pentru apostoli, dar câte odată i-au și împedecat. Renumit este

Apollo conlucrătorul apostolului Paul. Și astăzi mai există țabieri adevăți botezători așa numiții creștini ai lui Ioan.

Biserica creștină, mireasa mirelui salutat cu entuziasm de s-tul Ioan, păstrează cu recunoștință meritele și virtuțile lui. Ea sërbează amintirea lui în mai multe zile și anume în 7 Ian. 24 Iunie și 29 August, adevăți în ziua tăierii capului s-tului Ioan.

Fîind-că s-tul Ioan Botezătorul a fost vestitoriul cel mai serios al pocăinței și ajunătorul cel mai sever, decât care nu s'a sculat între cei născuți din muieri mai mare, pentru aceea sërbează biserica amintirea tăierii capului lui cu ajunare.

D I V E R S E.

* *Fund. ferictului „Emanuil Gozdu“.*

În ultima ședință a reprezentanței fundațiunei „Gozdu“ s'au rezolvit 277 cereri pentru stipendii, între care 133 pentru stipendiile avute, ear' restul pentru stipendii noue. S'au votat: Ajutor pentru rigorosanți vechi în suma de 4411.92 fl., pentru rigorosanți noi 4686 fl., stipendii vechi 17 330 fl., ameliorări la stipendii vechi 2310 fl., stipendii noue 5390 fl. Total 34.127,92 fl. — Numărul rigorosanților și stipendiștilor acestei fundațiuni este: Rigorosanți vechi 17, noi 12—29, stipendiști vechi: la drepturi 39, la medicină 13, la litere 3, la tehnică 4 la montanistică 1, la școla comercială 4, la gimnasiu 5—69. Stipendisti noi: la drepturi 8, la medicină 3, la litere 2, la tehnică 3, la cursul special pentru calificarea profesorilor la școlile comerciale 2, la montanistică 1, la agronomie 1, la gimnasiu 4—24. Total: 122.

* *Sânțirea școlilor din Buteni.* Din Buteni-să serie; Cu plăcere vin a Vi-raporta bucuria de care am fost suprinși noi butenceni în ziua de 23 August, fiind pe ziua acăsta fixată sânțirea școlilor din loc, din incidentul începerii prelegerilor cu băieți.

După terminarea santei liturgii, s'a celebrat chemarea stului Duh, de cătră preoții locului Ioan Gurbanu, Iuliu Bodea și Teodor Colosa, după care în tonul clopotelor, poporul întreg cât era la sta biserică a eșit și a venit în localitatea școlilor.

Nainte erau doi tineri cu doi prapori, după ei fetițele și băieții de școlă, doi câte doi, apoi noue școlari ministranți, învățătorii și corul de bărbați cântând: Bine ești cuvântat, apoi preoții și înderept poporul întreg, mai înainte bărbații și apoi femeile. Publicul însă era atât de numeros, încât nu a încăput în edificiul și curtea școlii de și acestea sunt destul de spațioase ci o mare parte a trebuit se rămână pe stradă înaintea școlilor.

Ajungând școlarii, învățătorii, corul, preoții și comitetul parochial în școlă II-a unde era gătită mēsa și apa pentru sânțire, — se începe sânțirea apei, érá după rugăciunea ocașională (molitva), învățătorul Vasiliu Suci u rostește o frumoasă cuvântare în care espune însemnătatea școlii confesionale și îndemnă poporul de a-și tri-

mete copiii la școlă, arătând folosele cele mari ce le avem din școlă, pentru-că un popor cu școlă înaintează, face progrese pe toate terenele vieții, érá unul fără de școlă dá îndărăt.

* *Cărți didactice.* A apărut de sub tipar: „Istoria sântă a Testamentului vechiu și a Testamentului nou“ pentru școlile populare și medide Dr. Petru Barbu. Ediția și tipariul tipografiei și librăriei diecesane din Caransebeș, prețul câte 40 cr. Tot dela acest autor a apărut și „Istoria bisericii creștine“ pentru școlile medii în edițiunea a II-a, cu prețul de 1 corónă. Acăsta carte pre lângă prelucrarea edițiunei atâtă mai conține și patru portrete ale prelaților noștri, și anume: a ferictului metropolit Șaguna, a Escelenției Sale actualului arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, și a P. S. S. episcopilor Ioan Mețianu și Nicolae Popea. Recomandăm cu căldură aceste cărți învățătorilor și catichetilor noștri, fiind toate trei manuale de școle lucrate cu multă pricepere de cașă, și corēspunđend tuturor receriștelor pedagogice.

* *Regele Carol la principiile Bulgariei.* „Correspondența Politică“ înregistră șcirea dată de unele țiare din Sofia, că în cursul lunei viitoare principele Ferdinand al Bulgariei va primi visita M. S. Regelui României la castelul din Euxinograd, reședința de tómnă a Curței princiare bulgare.

* *Seminariul central în București.* S'a hotărît în mod definitiv, ca noul local al seminariului central din București să se construiască în curtea bisericii Antim. Acăsta clădire va costa aproximativ 1 milion de lei.

* *La Tirgu-Jiu* se va inaugura în luna Octomvre monumentul ridicat lui Tudor Vladimirescu.

* *Iaponia* va fi reprezentată la iubileul Monarchului nostru prin principele Kanio.

* *Călătoria Șahului Persiei prin Europa.* Șahul Persiei va face în curénd o călătorie mai îndelungată prin Europa. Va visita toate statele și orașele mai însemnate. În călătoria sa va fi însoțit de o mare și splendidă suită.

* *Gimnastiile superiōre românesce* au fost cercetate în anul școlastic 1897/8 de 1264 studenți, și a nume cel din Blaș de 408, între cari Români 402, cel din Beiuș de 309, între cari Români 251, cel din Brașov de 317, între cari Români 314, și cel din Năséud de 230, între cari Români 226. Esamenul de maturitate l'au depus: la Blaș în Septembrie 12, în Decembre 1, în Iunie 27, relegați pe 3 luni 1, pe 1 an 1, cu totul: 40 (între cari 2 de la Năséud a făcut esamenul corector în Blaș); la Beiuș 25, (relegați pe 3 luni 3), la Brașov 11 (fiind 9 respinși pe câte 3 luni, 4 pe câte 1 an.) la Năséud 24 (érá relegați au fost pe 3 luni 3 pe un an 2.) Așa dară au obținut testimoniu de maturitate la gimnastiile noastre 110 tineri, érá 11 au fost relegați pe câte 3 luni.

* *Ingrijirea albinelor pe timp de iarnă.* Un gospodar bun trebuie se observe stupii săi o dată pe șeptemână, dacă sint în tótă regula. Sint paseri și șoreci cari vin la găurile stupului și depun murdării ce trebuie curățate, iar paserile speriate cu câte-va focuri órbe. Șorecii trebuie prinși cu curse bune sau prin dresarea pi-

sicilor, d'a merge să-i pândescă. Nu mai puțin trebuie din când în când să se aerisescă stupii, căci prin înăbușala prea mare, albinele se pot lesne îmbolnăvi și mirosul celor morțe le face foarte mult rău celor vii.

E bine a se băgă o cârpă udată cu apă caldă în stup. Se va observa lesne cu câtă lăcomie vor suge albinele apa și se vor linisei. Dacă găurile stupilor se astupă de zăpadă, nu trebuie curățată, fiind-că zăpada le procură destul oxigen și susține o temperatură statornică, de asemenea adăpostescă în contra gerului și viscolului. Dacă e o și frumoasă și cu sôre, se poate înlătura zapada și pune peste noapte scânduri sau paie în dreptul găurilor. Se înțelege că toate aceste operațiuni trebuie să se facă în linisece.

* **Conservarea strugurilor.** Un frances, a descoperit mijlocul cel mai bun și mai puțin costisitor de a păstra strugurii.

Strugurii se strâng în căldări, se atârână de ceva cu sfôră ast-fel, ca să nu se atingă de pereți sau între dinșii și se așeză într'o cameră sau într'un beciu a căror temperatură să nu trecă peste 12—14°. Odaia sau beciul se închid bine și se aședă în apropierea strugurilor o farfuriôră sau un pahar cu spirt. Vaporii de spirt împiedică ori-ce stricăciune a strugurilor, cari se conservă perfect luni întregi, fără să mucezească cătuși de puțin.

Natural că spirtul trebuie reînnoit tot timpul cât durează conservarea, pentru ca aerul să fie mereu încărcat cu vaporii de spirt.

* **Aur în Dobrogea.** Centrul Dobrogei din Tulcea publică următoarea știre: Pe valea „Dulgheru“ de lângă Atmagea, plasa Babadag, un supraveghetor de cariere, de fel din Transilvania, anume Victor Ardeanu, spune că ar fi dat de urma unui filon argintifer; dinsul crede că tot pe acea vale, puțin mai jos de „Haram Cișme“, s'ar găși și aur. Filonul are o grosime în diametru ca de 10—15 metri. Pe deasupra se găsește „rugină de fer“, cinabru și foarte multe quartite, indicii de existență a aurului.

Credem a pune ôre-care temelii pe epusele aceluia supraveghetor, întru-cât în totă viața sa nu s'a ocupat decât tot cu căutarea aurului și în Transilvania.

Este adevărat, că și inginerii noștri de mine au făcut cercetări prin partea locului, însă pe valea Dulgheru nu 'i-a condus nimeni, și acum din întâmplare Victor Ardeanu a dat peste acel filon. Vre-o câte-va eșantilione s'au trimis deja la București.

* **Rugăciunea lui Bismarck.** Se vedea că e slab „omul de fer“ și-și presimțea sfârșitul. Într'o seră, când 'l-au părăsit toți cei din jur, lăsându-l singur ca să se odihnescă, temutul cancelar și-a împreunat mâinile și a început să se roge. La început lin, apoi cu glas mare pronunțat, încât se aușia în chilia vecină, a căreia ușe din întâmplare a fost deschisă, și în care se afla medicul. Bismarck se ruga să-și dea Dumnezeu o morțe ușoră și liniștită, și să păzească Germania de rele, deapururea s'o pășireze puternică și solidară.

Acésta au fost ultima rugăciune a lui Bismarck

după care în curând și-a pierdut conștiința și 'i-s'a început agonia.

* **Cel mai mare teatru din lume** va fi de sigur acela, care se zidesce în Paris, pentru expoziția din 1900. Edificiul teatrului va fi grandios, și va putea cuprinde 15.000 spectatori.

* **Recolta grâului în România** în anul, acesta a produs 25 milioane hectolitri, prin urmare cu aproape 40% mai mult, ca anul trecut. Sub raportul cantității, numai în 1896 am mai avut o recoltă atât de abundentă. Nu mai puțin adevărat e însă, că și terenul semănat cu grâu — un milion 578,000 hectare, — a fost mai mare în anul acesta, decât în anii precedenți.

* **Musturarea conștiinței.** La tribunalul din Tischenovitz (Moravia) s'a întâmplat un cas care a produs mare senzație. Anume s'au prezentat o femeie și a spus, că înainte de acésta cu 20 de ani și-a omorât doi copii fără să o știe cineva. . . Faptul deși a fost ascuns, nu a mai avut liniște și pace sufletescă. Musturarea conștiinței în contină a chinuit-o, așa încât acum nu o mai poate suporta și a venit să-și descopere crima și să-și iee pedepsa, ca să-și împace conștiința.

* **După desarmarea generală.** Propunerea Țarului Nicolae pentru desarmarea generală va pune lumea întrégă pe gânduri. Ômenii se vor întreba curioși și îngrijați ce va fi acum? care va fi fața lumii? Ce o să fie, deoă nu vor mai zăruie armele, nu vor mai zăngăni săbiile; deică uniforma militară va dispăre de pe fața pământului? Strada nu va mai auși trompeta, tobele, musicele marșiale, și visul frumóselor cochete se va topi, ca cêra, de fața focului sórelui păcii, când priviri e lor avide nu vor mai sórbe figura svelată și cuceritoare a ofițerului îndrăzneț și chipeș. Ce vor face apoi potențații lumii; cu ce-și vor petrece timpul vara și toamna, deică nu vor mai merge la manevre? Dér parlamentele, ce vor mai lucra o parte însemnată a anului, când nu va fi buget pentru armată? Lumea întrégă se va schimba. Impărații și regii la ce să-și mai facă atunci visite de „curtenie“; nici un interes nu mai pot avé ast-fel de visite câtă vreme ele nu se mai fac cu scop de a lega alianțe de arme. Napoleon cel mare va fi socotit drept un nebun pentru răsboiele ce le-a purtat; Bismarck un mâncător de ômeni, și toți ceilalți, cari au făcut să se verse sânge, vor fi înregistrați în cartea neagră a vécurilor, pentru fapta lor barbară de a fi stins milioane de vieți omenești.

* **Sgârcitul și cumpătutul.** Englesului îi place să atribue caracterului național al Scoțianului, spre deosebire de cel engles, o însemnată dezvoltare a simțului de sgârcenie și lăcomie. Și acésta o face Englesul nu fără motiv, căci de fapt caracterele avare nu sunt tocmai rari între aristocrația din munții Scoției. De o foarte rea reputațiune se bucură în punctul acesta Laird Braco, un strămoș al actualului conte de Fife. Despre acest Laird se povestesc, că pentru ca să cruțe spesele ce le-ar fi avut cu susținerea unui perceptor, își colecta și încassa însuși rentele dela supuși. S'a întâmplat odată, că unul din supușii săi i-a adus cu un finic mai puțin. Lairdul l'a tri-

mis să-i aducă și finicul, ce lipsia. Bietul om i-a adus în fuga mare finicul cerut, și a declarat, că e gata să-i mai dea pe de asupra încă un șiling, decât Laird Braco ar fi dispus — să-i arate aurul și argintul, ce-l are în posesiune. „Bine“ dise lacomul Laird, „pe voia ta“. Escelența Sa a primit șilingul și s'a ținut de cuvânt, în timp ce i-a pus vasalului înainte mai multe lăzi pline cu aur și argint. „Bine milord“, dise țeranul după ce s'a săturat de-a mai privi grămețile de aur, „acum sunt și eu tocmai așa de bogat, ca și D-ta“. — „Cum așa?“ îl întrăbă Escelența Sa plin de mirare. — „Apoi étă cum!“ răspunse țeranul mintos: „aurul îl ved și eu, și nici D-ta n'ai curajul să faci mai mult cu el, decât mine“.

* *Insulele Spietzberg și insula urșilor.* Geografiile moderne consideră aceste insule ca ne făcând parte din Europa. Ele, împreună cu Groenland și cu Frantz-Josephland precum și cu archipelagul din nordul Americii, formează o lume a parte care nu aparține încă omului. Statele din Europa au revendicat posesiunea insulei Spietzberg, au plantat drapelul lor, însă de fapt nici o națiune n'a putut face act de posesiune, ast-fel că astăzi această mare întindere de pământ având aproape 70,000 kilometri patrați și egalând în suprafață România (de dincoace de Mileov) nu aparține nimănui și fie-care din noi poate lua posesiune și exploata bogățiile ei subterane, singurele ce s-ar pute vre-odată exploata, în afară de pescuit.

Aceste pământuri neospitaliere, unde întinericul domnesce 4 luni, nu au fost de cât lăcuite temporal de pescari și de naufragiați, precum și de câți-va oameni devotați științei.

Plecând spre Spietzberg dela Hammerfest am întâlnit la jumătatea drumului, adecă aproape la 450 klm:

Insula Urșilor descoperită odată cu insulele Spietzberg de Holandezul Barentz în Iulie 1596, adecă tocmai 300 de ani până astăzi. Călătoria mea deci a avut o coincidență frumoasă cu această dată istorică, de ore-ce tocmai în Iulie când mă aflam acolo s'ar fi putut celebra al 3-lea centenar dela descoperirea acestor insule.

Marinarii lui Barentz ucidând acolo un urs au dat acestei insule numele de Insula Urșilor, nume ce a fost schimbat în unele harte engleze de către Bennet, un Englez care 7 ani după Barentz a vizitat-o din nou și a numit-o Chery după numele patronului său.

Aci se făceau mari pescuiri de Norvegiani, dar focile și morsele cari în 1600 erau atât de abundente în cât chipagiul unei corăbii a prins în 7 ore peste 1000 de acești amfibii, au început astăzi să dispară.

Geologul Keilhan care a studiat această mică insulă, dice că gasesc gismente de Galena, că aparține formațiunii carbonifere și că se poate exploata bogate gismente de huilie.

Căpitanul Bade al expedițiunii noastre are chiar intențiunea de a întreprinde această explotare și speră că desfacerea cărbunilor va fi asigurată în vedere că acest combustibil lipsește cu totul în Norvegia, în nordul Rusiei, în Maria Albă și Archanghel și că ar putea concura cu cărbunii englezi.

Se dice că această insulă făcea parte dintr'un mare continent care a dispărut sub valuri și acesta judecând după identitatea florei fosile din toate insulele Oceanului Glacial. Adâncimea mării este mică, ea variază între 50—300 m. Flora insulei este din cele mai sărace. Ea numără vre-o 30 de fanerogame și vre-o 80 specii de mușchiu. Arborii ca și în Spietzberg lipsesc cu desăvâr-

șire. Totul este piatră, zăpadă și mușchiu. Din această cauză călătorul nu-și poate face idee de distanțe; căci nu are nici un punct de comparațiune și se înșelă asupra timpului în care va străbate distanța de la un punct la altul.

Partea de Sud a insulei este riposă abruptă în mare, și de o frumusețe înfloritoare. Ea coprinde stânci de formele cele mai curioase semănând cu bastioane de citadele, bolți de biserici gotice, belisce înclinate ca turnul de la Pisa, stânci de un acces dificil împodobite de milioane de păsări albe. Înălțimea despre Sud numită Muntele mizeriei se înclină lin spre Nord și se termină cu nisele dune până la nivelul mării.

B. G. Assan, inginer mecanic.

CONCURSE.

Pentru deplinirea stațiunilor învățătorești subsemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Rieni-Sudrigiu, cu salarii de 300 fl. cu toate emolumintele la olalte computeate.

2. V.-Sohodol, dotațiunea 300 fl. în bani și cortel în natură.

3. Câmp-Colest, salariu 300 fl., cortel liber și venite cantonale.

Petițiunile au a se substerne la subarisul în Beiuș, ajustate cu documintele rețerute de Regulamentul în rigóre.

Beiuș, 10 August, 1898.

Pentru comitetele parohiale: VASILIU PAPP, m. p. prot.

—□—

După-ce prin concludul Veneratului Consistoriu arădan dto 8/20 August, a. c. Nr. 4214/898 s'a anulat alegerea de preot efeptuită în sinodul parochial din Miniș la 31 Maiu a c. — se escrie concurs nou pentru deplinirea parochiei vacante de clasa a II-a din comuna Miniș, protopresvitarul M.-Radnei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școla“

Venitele preoțesci sistemisate sunt: 1) Pământ preoțesc arătoriu 8 jugere cu venit de arândă anuală de 100 fl., din care 1 juger e sădit cu viie, ce va aduce în 2 ani un venit de 100 fl.; — 8 jugere pășune, folosite de poporeni, în prețul arândii căreia comuna solvesce 20 fl. preotului; de tot dar' venitul pământului 220 fl.: 2) Birul preoțesc dela 1122 suflete cu 224 numere de case, computeat dela 80 numere de case câte 1 măsură grâu și 1 măsură cucuruz sfărmat, computeate în preț cu 200 fl.; — dela 144 numere de case în bani a 1 fl., de tot 144 fl., érá dela jelerii fără de casă 10 fl., de tot dară venitul birului preoțesc 354 fl.; 3) Stolele dela botezuri, cununii și înmormântări computeate după calculul de mijloc al celor 5 ani din urmă 100 fl.; 4) Alte prestațiuni ce se fac preotului la sərbători, la umblarea cu crucea în două rânduri pe ani dela pomeniri, parastase și alte serviții, tot după calculul de mijloc după cei 5 ani din urmă = 60 fl.

Tóte aceste venite sistemisate, socotite în bani, dau suma generală de: 734 fl., în conformitatea căroră, parochia s'a clasificat de a doua clasă, și deci petenții numai cei calificați pentru parochiile de a II-a clasă pot concurge.

Concurenții vor avé să-și instrueze recursele cu documinte originale și anume: estras de botez, testimoniu despre studiile pregătitoare, absolutoriu de teologie, testimoniu de calificațiune preoțescă și alte atestate de servițiu. Recursele se vor adresa comitetului parochial din Miniș, și se vor substerne părintelui protopop trac-

tual Vasile Beleş în Maria-Radna până la expirarea concursului, adică : 22 Septembrie (4 Octombrie) a. c.

Dela concurenți se mai pretinde, ca sub durata concursului și la prealabila încununare a părintelui protopop să se prezente în sfta biserică din Miniș în careva zi de Duminecă ori sârbătoare, pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta. Dela expirarea concursului până inclusive 8 zile înainte de sinodul parochial, precum și în ziua alegerii, nu-li este permis a se mai prezenta înaintea alegătorilor, căci la din contră nu se vor admite la candidare și alegere.

Alegândul preot va avea să restituie bisericii spesele ce se vor face cu lucrarea viiei.

Miniș, din ședința comitetului parochial, ținută în 15/27 August, 1898. Comitetul parochial.

În conțelegere cu : VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea postului preoțesc îmbinat cu cel învățătoresc din comuna Soroșag, protopresviteratul Radnei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școala”.

Emolumintele anuale preoțesci sunt : 1) Una sesiune cu competența de pășune și pădure de 60 jugere pe deal și 1½ jug. fână la vale în preț de arândă de 200 fl. ; 2) Birul dela 86 numere de case câte una măsură de cucuruz ; 3) Stolele dela botezuri, cununii și înmormântări socotite în 80 fl. ; 4) Alte prestațiuni dela umblarea cu crucea, festanii, pomeniri și slujbe 20 fl. ; 5) Cortel în casa bisericii, unde e și sala de învățământ cu o grădină de 1½ jug.

Emolumintele învățătorești sunt : 1) În bani gata 100 fl. ; 2) intravilan de ¼ jug. și 3) una jumătate sesiune de 30 jug. pe deal cu competența de pășune și pădure, de unde sunt a se provede lemnele de foc pentru școlă și învățătoriu ; 4) naturale în bucate în preț de 75 fl.

Alegândul preot-învățătoriu va avea să dea din venitul său 100 fl. veteranului preot Vichentie Popescu până va fi în viață.

Reflectanții au să dovedească calificațiunea prescriasă de preot-învățătoriu și să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale. Recursele adresate comitetului parochial sunt a se trimite părintelui protopop tractual Vasile Beleş, în M-Radna Soroșag, în 16/28 August, 1848.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu : VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea postului preoțesc îmbinat cu postul învățătoresc din comuna Slatina, protopresviteratul Radnei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școala”.

Emolumintele anuale preoțesci sunt : 1) una jumătate pământ preoțesc pe deal, al cărui venit de arândă e 60 fl. ; 2) birul preoțesc dela 75 numere de case câte 1 măsură de cucuruz computeate în bani 75 fl. ; 3) Stolele usuate dela botezuri, îngropăciuni, cununii socotite în 80 fl. ; 4) alte prestațiuni dela umblarea cu crucea a 10 cr. de număr de casă, dela festanii și pomeniri cu totul 20 fl. Suma totală 235 fl.

Emolumintele învățătorești sunt : 1) În bani gata 120 fl. ; 2) în naturale 5 șinici de grâu, 5 șinici de cucuruz, 2 măsuri mazere, 7 orgii de lemne, 10 porțiune de fân, toate socotite în bani dau suma de 136 fl. ; 3) una jumătate sesiune pământ învățătoresc pe deal, a cărui arândă anuală e de 60 fl. ; 4) viatic pentru conferințe 10 fl. și 5) cortel cu 2 odăi, grajd și șură cu grădină de legume. Suma totală 326 fl.

Reflectanții au să dovedească calificațiunea prescriasă de preot-învățătoriu și să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale. Recursele adresate comitetului parochial sunt a se trimite părintelui protopop tractual Vasile Beleş, în M.-Radna Slatina, 28 August 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu : VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii învățătorești din Lupești protopopiatul M.-Radna se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt : a) în bani 280 fl. v. a. ; b) cortel liber, cu grădină de legume și 32 jugere de pământ de deal, o parte pentru sâmnătură și 2 părți ierbărit. — Din lemnele după pământ va fi a se încălzi și sala de învățământ.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați recursele provedute cu toate documintele prescrișe și adresate comitetului parochial a-le trimite părintelui protopop și inspector școlar Vasile Beleş în M-Radna ; ér până la alegere au a se prezenta în sfta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în 20 August 1898.

Parteniu Turcu, m. p.

Pavel Sibin, m. p.

preș. com. par.

not. com.

În conțelegere cu : VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru indeplinirea stațiunii învățătorești din Foneu, protopopiatul Tincei cott. Bihor, pe lângă dotațiunea în bani : 240 fl. ; 8 jug. estravilan și o grădină, toate la oaltă 300 fl., și cvartir.

Reflectanții au să se prezente în biserica din Foneu spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, ér recursele adresate conform regulamentului au a-le subșterne subșcrisului până în 6/18 Sept. a. c. ; alegerea se va ține în 8/20 Sept. a. c

Foneu, 2/14 August 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : NICOLAE ROCSIN, m. p. prot.

—□—

Pentru indeplinirea postului învățătoresc dela școlă gr. or. română din comuna Camna, inspectoratul Șilindiei cu termen de alegere pe 30 August a. c. v.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt : 1) Dela comuna bisericăscă în bani gata 250 fl. ; 7 jug. de pământ ; 20 metri de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ ; spese de conferință și scripturistica 10 fl. ; cvartir liber și grădină de legumi.

2. Dela Dl. possessor Szacsvay pentru instruarea în limba maghiară a 2 băeți de clasa I și a II elementară două ore pe zi (dela 11—12 și dela 4—5 ore) bani gata 50 fl. ; 10 hectolitre de bucate și 12 caré de lemne aduse în curtea școlii.

Recurenții pentru acest post învățătoresc sunt avisați, ca recursele lor ajustate cu documintele legale prescrișe și adresate com. parochial din Camna să le subșternă M. O. Domn Arentie Chirila insp. școlar în Șilindia (p. u. Silingyia), și a se prezenta în vr'o Duminecă ori sârbătoare în sta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Camna, la 9/21 August 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : ACSENTIE CHIRILA, m. p. inspector școlar.